

Operácie distálnej časti konečníka

Aký je dôvod operácie?

Medzi najčastejšie operácie patria operácie „zlatej žily“, - hemoroidov a ritných trhlín, ďalej prítomnosť hnisavého zápalového ložiska a fistuly, ktoré sa prejavujú bolesťami, horúčkou a hnisavým výtokom, vyklenovanie konečníka z análneho kanála- prolaps, strata schopnosti udržať stolicu, nezhubné a zhubné nádory, ktoré sa prejavujú poruchami vyprázdňovania až črevnou nepriechodnosťou, bolesťami, krvácaním z konečníka a pod. Pri vzniku črevnej nepriechodnosti je operácia nevyhnutná. Ak by sa operácia nerealizovala, došlo by postupne k rozvratu vnútorného prostredia, poruche črevnej bariéry s rozvojom sepsy, šokového stavu a následnej smrti. Pri zhubnom nádore je operácia hlavným liečebným postupom. Vzhľadom k nádorovému rastu je potrebné operovať čo najskôr. Niekedy pred operáciou je podávaná chemoterapia a rádioterapia. Pokiaľ by sa operácia neuskutočnila, zväčšujúci nádor by spôsobil upchatie čreva a jeho nepriechodnosť, priame šírenie do okolitých orgánov a ich poškodenie, vznik vzdialených ložísk- metastáz, krvácanie z tumoru by mohlo spôsobiť vykrvácanie. Prítomnosť metastáz významne zhoršuje prognózu ochorenia. Nezhubné nádory je tiež nutné operačne odstrániť, pokiaľ to nie je možné rektoskopicky, tak operačne, pre nebezpečenstvo ich zmeny na zhubné- malignizáciu. Dôvodom na operáciu sú aj iné menej časté ochorenia.

Alternatívy výkonu?

V súčasnej dobe nie sú adekvátne alternatívy k tomuto výkonu.

Aký je režim pacienta pred výkonom?

7 dní pred plánovaným výkonom (pre chronický zápal, alebo tumor) vysadíte lieky ako antiagreganciá(Anopyrin, Ticlid, Plavix a pod.), nesteroidné antireumatiká a antiflogistiká (Acylpyrin, Anopyrin, Brufen, Ibalgin, Diclofenac, Voltaren, Dolmina a pod.). V prípade, že beriete "tabletkovú" antikoagulačnú liečbu (Warfarin...), musí byť niekoľko dní pred operáciou nahradená injekčnou formou liečby. V prípade náhleho ochorenia nevyhnutnú prípravu realizujeme na oddelení. Operácie sa realizujú v miestnom alebo celkovom znečistení, podľa charakteru ochorenia a jeho rozsahu. Súčasťou prípravy je aj vyčistenie hrubého čreva roztokmi preháňadiel, robí sa výplach hrubého čreva- klyzma. Podľa potreby sa upravuje vnútorné prostredie, podávajú sa transfúzie pri ťažkej chudokrvnosti. Pred operáciou je nevyhnutné byť minimálne 6 hodín nalačno- nejest', nepiť, nefajčiť. Pokiaľ pacient nie je nalačno a v prípade zvracania, je mu zavedená nazogastrická sonda (hadička cez nos alebo ústa zavedená do žalúdka). Oholí sa koža v okolí ritného otvoru a pri brušnom prístupe aj koža brucha. Pri resekčných výkonoch sa zavedie močová cievka, za účelom sledovania tvorby moču. Je potrebné informovať lekára o stavoch, ktoré zvyšujú riziko operácie samotnej, alebo by mohli mať za následok pooperačné komplikácie alebo

neuspokojivý výsledok operácie (alergie na lieky, jód, antibiotiká, poruchy zrážanlivosti krvi, tehotenstvo, menštruácia, krvné choroby, závažné vnútorné choroby, infekčné choroby, vrátane AIDS a žltáčky, akékoľvek akútne súčasne prebiehajúce ochorenie). Užitie Vašich liekov pred operáciou určí anesteziológ. Plánovaná operácia sa nerobí počas prvých dňoch menštruácie, počas gravidity len vtedy, ak riziko ponechania prevyšuje riziko operácie.

Aký je postup operácie?

Operuje sa na operačnej sále. O možnostiach znecitlivenia sa s Vami porozpráva anesteziológ. U menších operačných výkonov sa aplikuje do operačného poľa miestne anestetikum. Pri operácii hnisavého ložiska- abscesu sa v mieste ložiska s prihliadnutím aj na kozmetické hľadisko realizuje kožný rez, ktorým sa vypustí hnis. Ložisko sa vypláchne dezinfekčným roztokom a zavedie sa drén. Rana sa ponecháva otvorená. Pooperačne sa potom ložisko sprchuje a preväzuje. Drén sa odstraňuje podľa hojenia. Pri operácii hemoroidov sa tie chirurgicky odstraňujú a podľa typu operácie sa kožné rany buď šijú alebo ponechávajú otvorené. Pri type operácie s pomocou PPH staplera- Longova operácia, sa hemoroidy odstraňujú pomocou špeciálnych svoriek, bez nutnosti kožného rezu. Na konci operácie sa do konečníka zasúva špeciálny drén- „cigaro,, ktorý ma za cieľ znížiť pooperačné krvácanie a tvorbu opuchu sliznice. Prítomnosť tohto drénu môžete pociťovať ako prítomnosť cudzieho telesa. Pri operácii ritnej trhliny sa rozťahujú zvierače, prípadne sa trhlina vyreže s plastikou. Tumory menšej veľkosti a predovšetkým nezhubnej povahy sa odstraňujú ich vyrezaním, zhubné nádory ak sú operabilné, je zvyčajne potrebné odstrániť aj s celým konečníkom a vytvorením definitívneho črevného vývodu- stómie. Táto operácia môže byť realizovaná aj laparoskopicky. Operačný tím si vyhradzuje právo v prípade nutnosti operačný výkon modifikovať- rozšíriť ho, eventuálne nerealizovať. O tejto možnosti budete vopred informovaný.

Aké sú možné komplikácie po operácii?

Komplikácie sú tým častejšie, čím rozsiahlejší je výkon.

- krvácanie, ktoré sa zistí prakticky hneď po operácii a niekedy si vyžiada novú operáciu, môže si vyžadovať podanie transfúzie,
- poruchy funkcie tráviaceho traktu, pri resekcčných výkonoch z dutiny brušnej, so zástavou vetrov a stolice, ktoré sa do 2-5 dňoch obnovia, preto sa ponecháva aj nasogastrická sonda,
- porucha hojenia črevného vývodu, vyžiada si novú operáciu s vytvorením nového vývodu,
- zúženie ritného otvoru sa väčšinou vyrieši masážami, a len zriedka si vyžiada novú operáciu,
- porucha funkcie ritných zvieračov,
- poranenie močovej rúry hlavne pri tumoroch prerastajúcich do okolia sa vyhojí na zavedenej močovej cievke alebo je potrebné realizovať vývod močového mechúra,
- poranenie močového mechúra pri operáciách s prerastaním tumoru do močového

mechúra sa zväčša vyhojí na zavedenom močovom katétri,

- pri operáciách v oblasti malej panvy poškodenie nervov môže spôsobiť sexuálne poruchy, poruchy močenia a stolice,
- trombembólia – najmä u ležiacich pacientov, fajčiarov a pacientok užívajúcich hormonálnu antikoncepciu môže nastať uzatvorenie žíl krvnou zrazeninou a jej následné zavlčenie do pľúc s ohrozením na živote. Preto ako prevencia sa podáva antitrombotická prevencia formou injekcií,
- recidíva nádoru, ktorá sa rieši podľa pokročilosti nádoru,
- infekcia a hnisanie v rane alebo brušnej dutine je komplikáciou ako pri každom chirurgickom výkone, prejaví sa bolesťou v rane, alebo v bruchu trvajúcou viac ako 2 dni, horúčkou, začervnením rany, hnisáním, môže si vyžiadať ďalšiu operáciu, alebo drenáž- zavedenie hadičky,
- keloidná jazva,
- pri výrazných zmenách v operovanom mieste môže dôjsť k nechcenému poraneniu susedných orgánov (tenké črevo, maternica, vaječníky, cievy) behom operácie, ktoré sa potom musí ošetriť niekedy aj ďalšou operáciou,
- tvorba zrastov v dutine brušnej a vznik črevnej nepriechodnosti s následnou operáciou,
- alergické reakcie na lieky alebo dezinfekčný roztok, prejavujúce sa ako žihľavka, začervenanie, opuchy, svrbenie kože, slabosť, dychové ťažkosti, kŕče, pokles krvného tlaku až šokový stav,
- špecifickým pre laparoskopiu sú bolesti v oblasti ramien trvajúce 1-3dni ako dôsledok nevstrebaneho CO₂, riziko poranenia vnútrobrušných orgánov pri zavedení ihly, ktorou sa napúšťa CO₂ a vstupov pre laparoskopické inštrumenty,
- komplikácie spojené s celkovou anestéziou: pľúcne, kardiovaskulárne, zápal hlbokých žíl s následnou embóliou..., so zavedením kanyly do žily- lokálna infekcia, celková infekcia až otrava krvi, krvácanie, hnisanie...

Môžu sa vyskytnúť aj vzácne komplikácie, ktoré nie sú v tomto zozname. Nie je možné ani jednoznačne vylúčiť, že dôjde k tak závažnej zmene zdravotného stavu či komplikácie behom operácie či v skorom období, ktorá povedie k úmrtiu pacienta.

Aký je režim pacienta po operácii?

Pooperačné bolesti v operačnej rane, ktoré sú prirodzeným javom, mali by sa každým dňom znižovať, sú tlmené liekmi proti bolesti. Dlhšie trvajúce bolesti sú väčšinou prejavom niektorej komplikácie.

Pooperačný režim u menších výkonov:

Po operácii zlatej žily, trhliny, abscesu, fistuly a menších tumorov, môžete chodiť a prijímať ľahkú stravu niekoľko hodín po operácii, tekutiny môžete prakticky hneď po operácii. Operačnú ranu je potrebné od 1. dňa sprchovať čo najčastejšie a konečník udržiavať čistý. Drén z rany sa odstraňuje podľa tvorby sekrétu, tzv. „cigaro,, drén 1. pooperačný deň. Dĺžka

hospitalizácie u nekomplikovaného priebehu je 2- 5 dní. Po týchto operáciách sa zvyčajne indikuje ambulantná masáž konečníka, s cieľom predchádzať jeho zúženiu.

Pooperačný režim u vnútrobrušných výkonov: Zvracanie je občasným nežiaducim účinkom celkovej anestézie a odznie do 12 hodín po operácii. Neskôr znovuobjavené, alebo dlho trvajúce zvracanie je prejavom ochrnutia čriev, ktoré sa vyskytuje po každej vnútrobrušnej operácii, alebo je prejavom komplikácie. Črevná činnosť sa obnoví o 2- 3 dni a prejaví sa odchodom plynov a stolice. Po celkovej anestézii môžete prijímať tekutiny za 4 hodiny od výkonu, ľahkú stravu zvyčajne na 3. deň. Pohybovať nohami na lôžku môžete hneď po operácii, chodiť o niekoľko hodín po výkone. Príjem plnej stravy závisí od obnovenia črevnej činnosti. Operačnú ranu je možné od 2. dňa sprchovať. Pokiaľ nie je zošitá koža, rana sa denne preväzuje. Drény sa odstraňujú podľa tvorby sekrétu, zvyčajne 2. -5. deň. O ošetrovaní stomie budete poučený stomatickou sestrou a budú Vám poskytnuté aj všetky potrebné pomôcky. Pokiaľ ste diabetik bude Vám pravidelne kontrolovaná hladina cukru v krvi. Za účelom prevencie tvorby zrazeniny a jej následnému zavlečeniu do krvného obehu Vám v indikovaných prípadoch budú aplikované injekcie, ktoré si budete zvyčajne pichať aj Vy doma po prepustení približne 10 dní, v indikovaných prípadoch dlhšie. Dĺžka hospitalizácie pri nekomplikovanom priebehu je približne 7 dní. Stehy sa odstraňujú na 7.-12. deň podľa veľkosti rany a hojenia. 6 týždňov po operácii je potrebné sa zdržať veľkej fyzickej námahy, čo znižuje riziko vzniku pruhu v jazve. Nástup do zamestnania po operácii je individuálny.

Pred prepustením si s lekárom pohovorte o nasledujúcich bodoch:

Kedy prísť na kontrolu a kde?

Odkedy sa môžete sprchovať a kúpať?

Aké lieky je potrebné užívať? (ako dlho, množstvo)

Akú fyzickú aktivitu môžete vykonávať?

Pre dosiahnutie očakávaného výsledku operácie rešpektujte odporúčenia.

Naším zámerom je aj s Vašou pomocou a porozumením zabezpečiť kvalitnú zdravotnú starostlivosť, príjemný pobyt a skoré uzdravenie.